

aan: de raad
datum: 16 april 2024
onderwerp: Motie VADO Verwijderen BKR-registratie
schuldhulp, van 1 februari 2024
van: het college
openbaar: ja
registratienr.: D/2024/631606
aantal bijlage(n): n.v.t.

RAADSMEMO

Conform het collegebesluit d.d. 16 april 2024 treft u hierbij dit raadsmemo ter kennisname aan. Met het collegebesluit wordt uitvoering gegeven aan de Motie VADO Verwijderen BKR-registratie, van 1 februari 2024, van uw gemeenteraad.

Toelichting:

Met ingang van 1 mei 2024 zal in Heemskerk de registratietermijn na afronden van een geslaagd schuldhulpverleningstraject (minnelijke schuldregeling) bij BKR na 6 maanden worden verwijderd in afwachting van een landelijke bewaartermijn.

Het verwijderen van een registratie bij BKR van een schuldhulpverleningstraject na het doorlopen van een geslaagd schuldhulpverleningstraject plus 6 maanden zorgt er niet voor dat indien registraties van overige kredietverstrekkers bij BKR aanwezig zijn, deze ook verdwijnen. Deze blijven dan nog bestaan. De gemeente gaat slechts over de registratie van een schuldhulpverleningstraject (minnelijke schuldregeling).

Schuldhulpverleners zijn sinds 2021 op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) verplicht om schuldhulpverleningstrajecten aan BKR te melden. We waren altijd al verplicht om saneringskredieten aan BKR te melden op grond van de Wet financieel toezicht (Wft) en het Bankreglement Gemeentelijke Kredietbank Den Haag. Op grond van de Wgs en de Wft zijn we verplicht om schuldhulpverleningstrajecten en kredieten te registreren in een stelsel van kredietregistratie. In de praktijk is er alleen het Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI) van BKR.

Inwoners die een schuldentraject succesvol hebben afgerond, blijven normaal gesproken nog 5 jaar geregistreerd bij BKR. Een BKR-registratie kan mensen belemmeren in het afsluiten van een telefoonabonnement, een private lease contract voor een auto, het doen van een investering of het kopen of huren van een huis. Op deze manier houden ze een stigma, terwijl ze allang schuldevrij zijn. Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht besloten daarom samen om de periode van 5 jaar in te korten tot 6 maanden. Meer gemeenten volgden inmiddels dit voorbeeld.

Er zijn 2 manieren waarop een inwoner met een schuldhulpverlener een regeling kan treffen met zijn schuldeisers. Met schuldbemiddeling (minnelijke schuldregeling) of met een saneringskrediet. Beide vormen van schuldhulpverlening dienen gemeld te worden bij BKR.

Schuldbemiddeling

Bij schuldbemiddeling probeert de schuldhulpverlener een regeling te treffen met de schuldeisers van een inwoner. Dit noemen we minnelijke schuldhulpverlening. De schuldbemiddeling zelf wordt niet gemeld bij BKR. Wel wordt een toelating tot schuldhulpverlening gemeld door de gemeente. We

melden dit in het schuldhulpregister bij BKR. Deze melding uit het schuldhulpregister wordt door BKR weer doorgegeven aan de aangesloten kredietverleners. Zij weten dan dat een inwoner hulp krijgt en zullen zonder toestemming van de schuldhulpverlener geen nieuwe kredieten verstrekken.

Saneringskrediet

Kredietbanken verstrekken leningen zodat een inwoner hiermee zijn schulden kan aflossen. Dit heet een saneringskrediet. De kredietbank lost met een saneringskrediet de schulden van een inwoner in één keer af. De inwoner heeft dan alleen nog een lening bij de kredietbank. Hij/Zij betaalt maandelijks een aflossing aan de kredietbank. Het incassoproces van de schuldeisers stopt dan. De aanvraag voor een saneringskrediet verloopt via de gemeentelijke schuldhulpverlening.

Een kredietbank of gemeente is verplicht om een saneringskrediet bij BKR te melden als de lening hoger is dan € 250,-. Bij de start van het saneringskrediet wordt het totale bedrag geregistreerd. En de looptijd van het saneringskrediet.

Er worden alleen toegangsbeschikkingen schuldhulpverlening voor inwoners met problematische schulden geregistreerd bij BKR. Er is sprake van een problematische schuld wanneer het bedrag dat in 36 maanden kan worden afgelost op de schulden, lager is dan de totale schuldenlast. In deze situatie is van een natuurlijk persoon redelijkerwijs niet te voorzien dat hij of zij zal kunnen voortgaan met het betalen van de schulden, of waarin hij heeft opgehouden te betalen.

Alle vormen van gemeentelijke ondersteuning aan inwoners zonder problematische schulden hoeven niet te worden geregistreerd bij BKR. De preventie en Vroegsignalering van schulden melden gemeenten niet. Denk hierbij bijvoorbeeld aan informatie en advies of budgetbeheer voor inwoners zonder (problematische) schulden. Ook het aanbod voor een eerste gesprek naar aanleiding van een signaal voor Vroegsignalering van schulden en het eerste gesprek zelf worden niet geregistreerd.

Als een schuldregeling is afgerond kan de gemeente deze afmelden bij BKR. Na die afmelding blijft de registratie nog 5 jaar zichtbaar (richtlijn BKR) en daarna wordt hij/zij automatisch uit het systeem verwijderd door BKR. Om via BKR de kredietverstrekkers op de hoogte te stellen van de schuldhulpverlening moeten persoonsgegevens worden gedeeld. De AVG bepaalt dat dit alleen mag als daar een wettelijke grondslag voor is. Artikel 17 lid 1 Bgs geeft alleen een wettelijke grondslag om via BKR gegevens te delen met de kredietverstrekkers tijdens schuldhulp.

Afmelden bij BKR

Na afronding van een schuldregeling meldt de gemeente de registratie bij BKR af. Na afmelden van de registratie bij BKR blijven kredieten en schuldhulp 5 jaar zichtbaar in het systeem van BKR.

Verwijderen bij BKR

Na 5 jaar wordt de registratie verwijderd en word je “vergeten” en sta je niet meer geregistreerd in het systeem van BKR.

De grondslag voor de termijn van 5 jaar is niet in de wet vastgelegd, maar ontstaan vanuit het ‘Algemeen Reglement Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI)’ van BKR. Omdat de termijn van 5 jaar niet in een wet is verankerd, kunnen schuldhulpverleners zelfstandig beslissen de termijn van 5 jaar aan te passen. In navolging van de grote steden gaat Heemskerk deze termijn nu ook aanpassen.

Het ligt voor de hand om de registratieduur gelijk te stellen aan die van de wettelijke schuldenregelingen (Wsnp). In het insolventieregister worden registraties 6 maanden na afloop van

een schuldenregeling verwijderd. Harmonisatie met die norm zorgt voor eenduidigheid in het stelsel en een in onze ogen redelijke overbruggingstermijn waarmee het snel opnieuw oplopen van betalingsproblemen wordt voorkomen.

Ook adviseert de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), de brancheorganisatie voor Schuldhelpverlening, om 6 maanden aan te houden. Volgens de NVVK is 6 maanden-registratie nuttig omdat het niet verstandig lijkt om direct nadat je hulp vroeg vanwege je schulden weer een grote financiële verplichting aan te gaan. Maar net als bij de Wsnp is een periode van 6 maanden na het beëindigen van de hulp voldoende. Daarna word je door de systemen weer 'vergeten' en heb je ook in dat opzicht weer een schone lei. Zoals het hoort.

Nazorg en begeleiding

Nazorg is een onderdeel van een schuldentraject. Dit maakt deel uit van het plan van aanpak. Inwoners die uitstromen uit de schuldhelpverlening krijgen nazorg. De begeleiding richting (opnieuw) financieel redzaam zijn begint daarom ook al in de laatste fase van een schuldregeling. De nazorg loopt door tot ongeveer een half jaar na de succesvolle uitstroom. Het recidivepercentage in Heemskerk is binnen een termijn van 1 jaar nihil. Daarnaast kan een inwoner niet zomaar weer in de schuldhelp komen als hij/zij snel schulden maakt. Op basis van de Beleidsregels schuldhelpverlening gemeente Heemskerk 2023 kan een inwoner die binnen één jaar terugkomt worden geweigerd met uitzondering van het geven van informatie, advies en/of een doorverwijzing.